

Nữ doanh nhân trên thương trường

✧ H.M.

Mềm mại trong giao tiếp, uyển chuyển trong xử lý các vấn đề và quan tâm chăm sóc cộng đồng là ưu thế để nữ giới thành công, không chỉ trong cuộc sống mà cả ở trên thương trường.

Hạn chế có phải do giới tính?

Theo Ngân hàng Thế giới (WB), số doanh nghiệp (DN) do nữ sở hữu và điều hành chiếm khoảng 25-35% tổng số DN tư nhân trên toàn thế giới. Tính đến hết năm 2014, ước tính có khoảng 126 triệu phụ nữ khởi nghiệp hoặc điều hành DN; 98 triệu phụ nữ tham gia quản lý các DN đang hoạt động tại 67 nền kinh tế trên toàn cầu. Tuy nhiên, theo thống kê, sự tự tin, chỉ số đổi mới sáng tạo, định hướng kinh doanh quốc tế tại DN của nữ doanh nhân thấp hơn so với DN do nam giới làm chủ.

Tại Việt Nam, theo báo cáo của Tổng cục Thống kê, trong số những người đang khởi sự kinh doanh tại Việt Nam, có 58% là nam giới và 42% là nữ giới. Đến giai đoạn kinh doanh đã phát triển tỷ lệ nam giới và nữ giới là gần như ngang nhau. Tuy nhiên, theo báo cáo Chỉ số khởi nghiệp toàn cầu – chuyên đề phụ nữ thì chỉ số đổi mới sáng tạo của DN do nữ làm chủ thấp hơn so với nam giới (chỉ có 35% so với tỷ lệ 45% của nam giới). Mặt khác, phụ nữ dù tự tin hơn nam giới khi bắt đầu khởi nghiệp nhưng lại có tâm lý sợ thất bại hơn. Trong báo cáo thảo luận về các vấn đề DN do nữ làm chủ đang phải đối mặt, trong đó tập trung vào khó khăn trong tiếp cận tài chính năm 2014 cũng đề cập DN do nữ làm chủ cũng gặp phải nhiều hạn chế khác nhau, từ việc hoàn toàn không thể tiếp cận nguồn vốn hay chỉ có thể nhận được với những điều khoản ít có lợi. Ví dụ: mức lãi suất cao hơn, tài sản thế chấp yêu cầu nhiều hơn, các điều khoản ngắn hạn hoặc trả nợ.

Một bài báo được xuất bản bởi Ewing Marion Kauffman Foundation cũng

cho biết, mặc dù trên thực tế số phụ nữ làm chủ các DN có tốc độ tăng trưởng cao ít hơn so với nam giới, nhưng nghiên cứu cho rằng những nguyên nhân cơ bản dẫn đến hiện tượng này là do hệ thống chứ không phải do sự khác biệt giới tính trong kinh doanh. Nghiên cứu cũng chỉ ra rằng tỷ lệ phụ nữ trong hội đồng tư vấn khoa học của các công ty công nghệ cao chỉ chiếm 6,5%. Số nữ giới có bằng sáng chế chỉ bằng một nửa so với nam giới và thu hút ít hơn 5% từ các quỹ đầu tư. Chỉ 1,8% các công ty do nữ giới sở hữu có doanh thu trên 1 triệu USD so với 6,3% các công ty thuộc sở hữu nam giới. Do đó, nghiên cứu của Ewing Marion Kauffman Foundation khuyến khích các nữ doanh nhân mạnh dạn hơn và xã hội cần phải có động thái tích cực để phụ nữ có thể tham gia một cách đầy đủ trong các ngành, đặc biệt là KH&CN.

Ưu thế trong kinh doanh của phụ nữ

Theo TS. Phạm Thị Thu Hằng, Tổng thư ký, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) cho biết phụ nữ Việt Nam không hề kém cỏi so với nam doanh nhân. Rất nhiều DN do nữ thành lập, sau đó hoạt động với kết quả tốt. Nhiều DN do nữ điều hành, lãnh đạo đã trở thành những DN hàng đầu của nền kinh tế như Vinamilk, Saigon Co.op... Về trình độ, hai phái đều chiếm tỷ lệ hơn 50% đạt trình độ đại học, về tuổi tác thì trên 10% nữ doanh nhân đã trên 55 tuổi nhưng vẫn làm việc hàng ngày. Ngay từ thế kỷ 15, Việt Nam đã có một doanh nhân nữ nổi tiếng là nữ kỳ tài Bùi Thị Hý, người đã tạo ra và sản xuất gốm Chu Đậu và là một trong những

Bà Phạm Thị Thu Hằng, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) phát biểu tại hội thảo Phát triển các doanh nghiệp cung ứng do phụ nữ sở hữu. Ảnh: H.M.

người tiên phong trong kinh doanh hàng hải quốc tế của Việt Nam.

Bên cạnh đó, đại diện của Walmart cho biết, đa số trong 260 triệu khách hàng của họ là phụ nữ. Theo DN này, phụ nữ cũng thường mua những sản phẩm do những người đồng giới sáng tạo ra. Ở châu Mỹ có nhiều khách hàng thích mua sản phẩm địa phương do chính DN nhỏ và vừa của phụ nữ lãnh đạo làm ra. Mặt khác, theo một khảo sát của riêng Walmart thì phụ nữ, đặc biệt là phụ nữ ở các thị trường mới nổi, đã đầu tư đến 90% thu nhập của mình cho gia đình và cho cộng đồng, góp phần đẩy lùi đói nghèo và nâng cao chất lượng cuộc sống, trong khi nam giới chỉ đầu tư 30 – 40%. Ngoài ra, báo cáo Chỉ số khởi nghiệp toàn cầu – chuyên đề phụ nữ còn nhấn mạnh sự đa dạng trong hoạt động kinh doanh của các chủ DN nữ. Các doanh nhân nữ còn tạo ra các giá trị vô hình cho DN của mình nhờ đặc trưng về nữ tính như sự mềm mại trong giao tiếp, sự uyển chuyển trong xử lý công việc. Còn theo Ngân hàng Thế giới, nếu số DN do nữ làm chủ gia tăng mức ngang bằng với nam giới thì có thể cải thiện thu nhập trung bình thêm 20% tại Trung Đông và Bắc Phi, 19% tại Nam Á và 12% tại châu Mỹ Latin. Đặc biệt, nếu nữ nông dân ở các nước đang phát triển có cùng cơ hội tiếp cận với các nguồn lực như nam giới, họ có thể tăng năng suất nông nghiệp lên 20-30%, từ đó giúp giảm tỷ lệ thiếu đói từ 12-17%.

Tiếp sức phái yếu trên thương trường

Báo cáo của AmCham (Hiệp hội Thương mại Mỹ) cho biết, nhằm hỗ trợ sự phát triển của các DN do nữ làm chủ, tổ chức này đã thực hiện nhiều hoạt động như: xây dựng hồ sơ và thực hiện đánh giá năng lực cung ứng của DN do nữ lãnh đạo; hỗ trợ doanh nhân nữ tiếp cận vốn, tiếp cận thị trường, nâng cao năng lực quản trị DN, phổ biến các thông tin về tiêu chuẩn kỹ thuật, công nghệ... Bên cạnh đó, các công ty như

Walmart, Coca Cola, Suntory Pepsi, GE, Microsoft, Intel, Exxon, Mobil... cũng ưu tiên cho các DN do nữ làm chủ tiếp cận các thông tin về cơ hội mua hàng. Theo bà Jocelyn Tran, Giám đốc cao cấp khu vực Đông Nam Á của Walmart Global Sourcing cho biết, Walmart sẽ có những chính sách ưu đãi cho các DN do nữ làm chủ. Tuy nhiên, đây không phải là hoạt động từ thiện, việc hỗ trợ DN do nữ sở hữu không chỉ nhằm thúc đẩy tính đa dạng mà còn là lợi ích trong kinh doanh. Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) cũng đã thực hiện nhiều hoạt

động hỗ trợ phát triển DN tại Việt Nam nhằm góp phần thúc đẩy việc làm bền vững cho phụ nữ như dự án "Phát triển doanh nghiệp nữ và bình đẳng giới". Các tổ chức trong nước như VCCI, các hiệp hội DN do nữ lãnh đạo cũng phát triển mạng lưới kết nối doanh nhân nữ với chuỗi cung ứng. Báo cáo của AmCham cũng cho biết các DN do nữ làm chủ tại Việt Nam cần tích cực sử dụng các dịch vụ hỗ trợ chuyên nghiệp như kế toán, kiểm toán, tư vấn, công nghệ thông tin để hỗ trợ thêm cho các công việc của mình. □

Chuyển giao công nghệ - cần phát triển các tổ chức trung gian

✦ LAM VÂN

Nhiều công nghệ nội sinh có giá trị đã ra đời và nhu cầu cải tiến đổi mới công nghệ của các doanh nghiệp (DN) không ít, nhưng việc chuyển giao ứng dụng công nghệ vào thực tiễn chưa được như mong đợi. Thực tiễn đòi hỏi phải phát triển các tổ chức trung gian cho thị trường công nghệ.

Nhiều công nghệ nội sinh sẵn sàng chuyển giao

Nhiều kỳ Chợ Công nghệ và Thiết bị (CN&TB) được tổ chức hàng chục năm qua với qui mô đa dạng tại nhiều địa phương khác nhau, kể cả các chợ CN&TB ảo trên internet đã tạo điều kiện giới thiệu nhiều CN&TB trong nước đến với các địa chỉ có nhu cầu. Tại TP. HCM, những năm gần đây, Chợ CN&TB chuyên ngành được Trung tâm Thông tin Khoa học & Công nghệ TP. HCM tổ chức định kỳ hàng quý, mỗi kỳ chợ có vài chục đơn vị giới thiệu hàng trăm CN&TB được sáng tạo trong nước. Nhiều CN&TB chất lượng và phù hợp với nhu cầu thực tiễn đã được giới thiệu như công nghệ chế biến sản phẩm từ trái thơm, công nghệ lọc nước đóng bình, hệ thống máy đóng gói trong dây chuyền thực phẩm, máy gieo hạt tự động,...

Nhiều đơn vị và cá nhân nghiên cứu công nghệ và chế tạo thiết bị có nhiều cố gắng để đẩy mạnh

thương mại hóa sản phẩm, có thể kể đến như Đại học Nông lâm TP. HCM, Viện Công nghiệp thực phẩm tại TP. HCM, Trung tâm Phát triển Công nghệ và Thiết bị (LIDUTA), Trung tâm Phát triển Công nghệ và Thiết bị công nghiệp Sài Gòn,... hầu như luôn có mặt trong các kỳ Chợ CN&TB và giới thiệu đa dạng các CN&TB sẵn sàng chuyển giao.

Gần đây, tại hoạt động "Trình diễn và kết nối cung cầu công nghệ khu vực Nam Bộ 2015" (TechDemo 2015), Sở Khoa học và Công nghệ TP. HCM trưng bày giới thiệu nhiều CN&TB do các đơn vị trong nước chế tạo sẵn sàng chuyển giao như thiết bị lọc nước biển, hệ thống xử lý nước thải kết hợp thu hồi protein, máy lọc rượu, máy cán mì,... Trong đó, thiết bị lọc nước biển có kích thước nhỏ gọn (0,8x0,5x1,1m), có khả năng lọc được 30 lít/giờ, sử dụng cho các tàu cá đánh bắt xa bờ, các vùng hải đảo, vùng nước nhiễm mặn. Giá thành chuyển giao hoàn chỉnh chỉ khoảng

Thiết bị lọc nước biển được giới thiệu tại Tech Demo 2015. Ảnh: LV.